

SYS-TUTKIJAPÄIVÄT 11.9.2024

TEOLLISUUSPUISTOT GOTO-ALUEENA JA UUDEN TEOLLISUUSPOLTIIKAN INSTRUMENTTINA

CASPER HERLER

BORENIUS

HALLITUSOHJELMAN LUPAJÄRJESTELMÄUUDISTUSTEN PÄÄKOHDAT:

Yhden luukun palvelujen hanke käyntiin 1.8.2023

Seurantaryhmä

Lupa- ohjaus- ja valvontaviraston perustaminen	Yhden luukun lainsäädäntöhanke	Vesienhoidon ympäristötavoitteet ja niistä poikkeaminen	Alueiden käytön sääntelyn uudistus (lupamenettelyt)	Useita erillistoimia, kuten
Lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston lainsäädännön valmistelu YM-hallinnonalan lainsäädännössä (VM-valmisteluvastuu)	Yhden luukun mallia edistävän luvituksen toteuttaminen: "Tavoitteena on, että lupakäsittelyjä yhdistämällä hakemus johtaa lähtökohtaisesti yhteen viranomaispäätökseen ja valitusmahdollisuuteen"	"Hallitus vastaa vesipuitedirektiivin vaatimukseen kansallisella lainsäädännöllä" "Vesipuitedirektiivin mahdollistamat kansalliset joustot otetaan käyttöön"	"Teollisuuspuistoista tehdään yksi keino sujuvoittaa investointeja" "Ympäristöluvan käsittely kaavapäätöksen nojalla odottamatta lainvoimaisuutta" jne.	<ul style="list-style-type: none">• Selvitetään mahdollisuus kompensatioon ympäristöluvan ehtoissa• Varovaisuusperiaate-selvitys• Arvioidaan mahdollisuus tarkastaa lupien edellytyksiä jälkikäteen• Automaatio, tavoiteajat• Etusijamenettelyn arvio ja kehittäminen• Arvioidaan mahdollisuus säätää VN:lle mahdollisuus siirtää käsittely nopeutettuun menettelyyn (poikkeuksellisen tärkeät hankkeet)

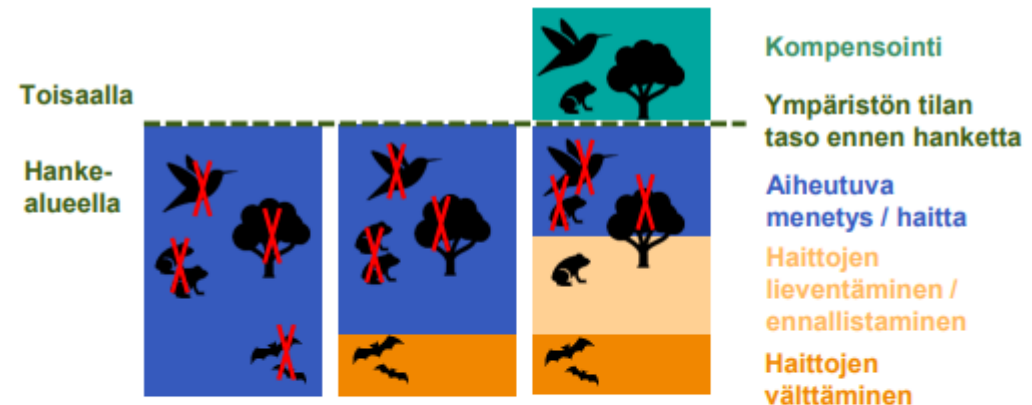
Tavoitteena yksi luukku

VAPAAEHTOINEN EKOLOGINEN KOMPENSAATIO

Uudella asetuksella pelisäännöt ekologiselle kompensatiolle

Selkeytämme vapaaehtoista ekologista kompensatiota yhteisesti hyväksytyin kriteerein

- Luonnonsuojelulaissa säädetään vapaaehtoisen ekologisen kompensaaation menettelystä ja hyvittämisen kriteereistä. Asetuksella varmistetaan, että heikennysten hyvittäminen on luontevaa ja käytettävyys mahdollisimman yksinkertainen.
- Tavoitteena on *ei nettomenetystä, ei nettohävikkiä* (no net loss) eli *kokonaisheikentymättömyys*
- Vapaaehtoista ekologista kompensatiota on tarkoitus hyödyntää yhtenä ratkaisumahdollisuutena myös lupaharkinnassa tietyissä tilanteissa

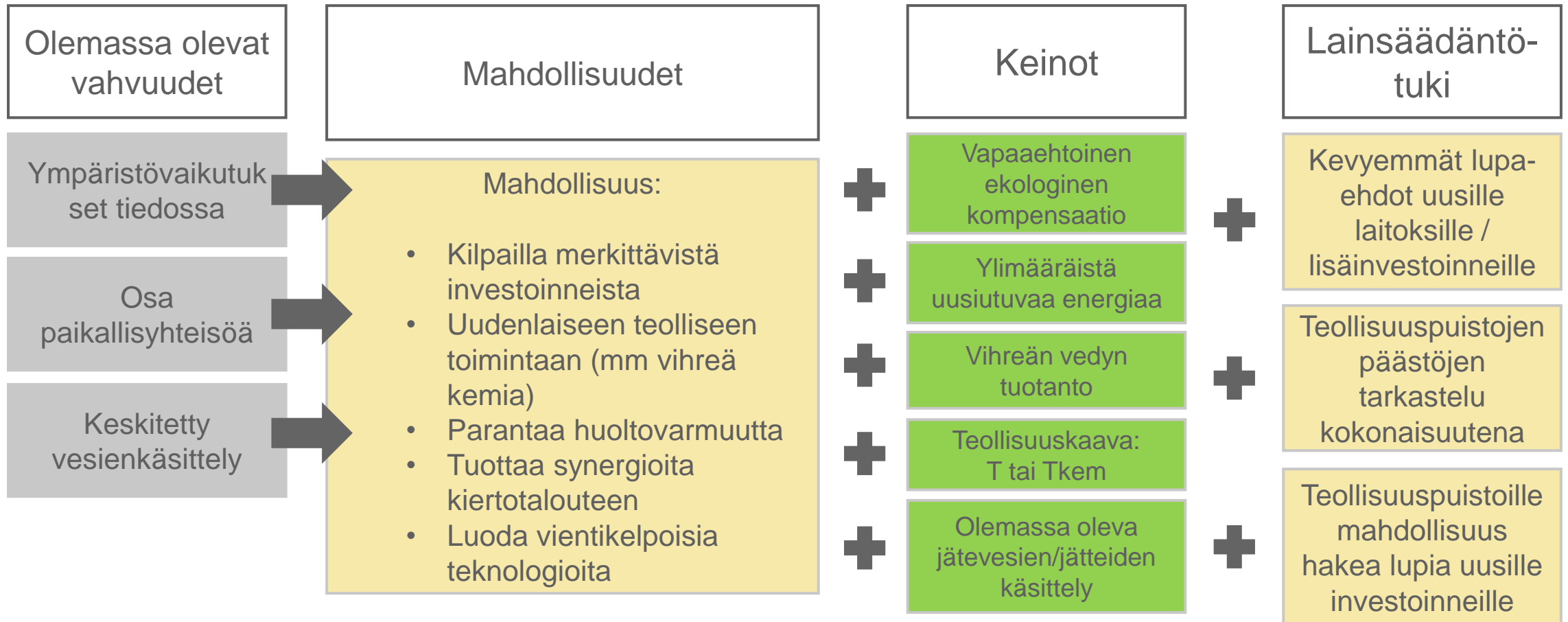
11

HALLITUSOHJELMAAN OMAKSUTTU TEOLLISUUSPUISTOKONSEPTI

MIKÄ ON TEOLLISUUSPUISTO?

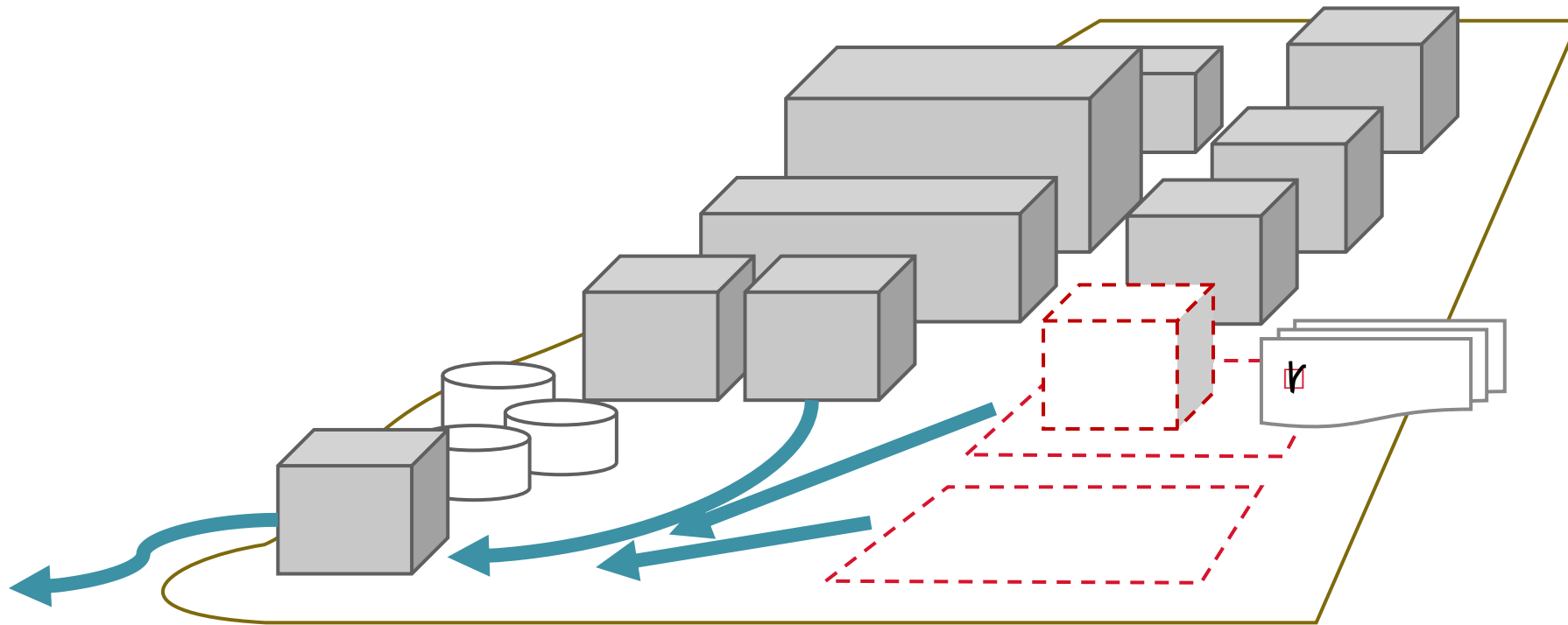
- Suomesta löytyy useita olemassa olevia teollisuuspuistoja
- Useita toimintoja samalla teollisuusalueella, jotka jakavat yhteistä infraa ja toimivat yhteistyössä
- Usein keskitetty vedenpuhdistus, jätehuolto, ympäristötarkkailu, energian, höyryn ja raakavedentuotanto ym
- Moni teollisuuspuisto on syntynyt yhden toiminnon ympärille ja vuosien saatossa toiminnot ovat laajentuneet, toiminnot on eriytetty eri omistajille siten että samalla alueella toimii useita toiminnanharjoittajia
- Monen puiston osalta joko yksi toiminnanharjoittaja tai sitten ammattimainen puisto-operaattori vastaa monesta yhteisestä toiminnasta, puisto-operaattorilla voi olla omia lupia
- Kunta on joidenkin puisto-operaattoreiden taustalla
- Useimmiten asemakaavoitettu T tai Tkem kaavalla

TEOLLISUUSPUISTOT – MERKITTÄVÄ KASVUMAHDOLLISUUS SUOMELLE

#20042195v1

TEOLLISUUSPUISTOJEN GOTO-MALLIN TEOLLISUUSPOLIITTISIA ETUJA:

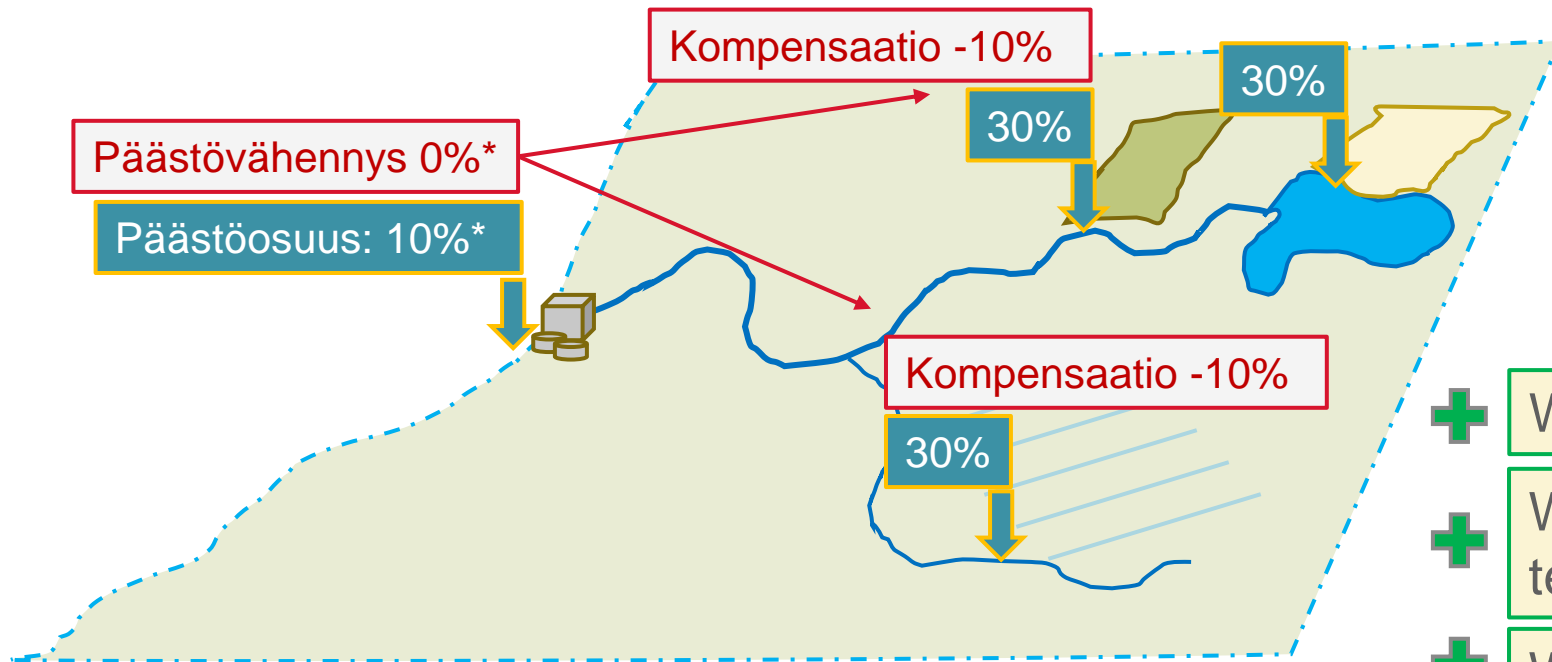

- Edellytyksiä liiketoiminnallisesti menestyville ja kasvaville teollisuuspuistoille
- One-stop-shop investoreille
- Fully licensed – tonttitarjonta investoreille
- Päästökiintiöt + ekol.kompensaatio takaavat pitkäjänteisen puistojen kehittämisen

EKOLOGINEN KOMPENSAATIO (FOKUS: VESISTÖT)

Vesistöjen tilaa säädellään valuma-alueella

→ Tyydyttävä vedenlaatu → haasteita uusien lupien myöntämiselle

→ Kompensaatiotoimien avulla teollisuuspuistot voivat tehdä päästövähennysinvestointeja muualla vaikutusalueella

WIN: Parempi vesien tila

WIN: Nopea rahoitus teollisuudelta ennallistamistoimille

WIN: Ennakoitavat ympäristöluvut kompensatio-lupaehdoilla (vältetään lupien myöhempi kumoutumisriski)

*Päästö ja kompensatio-osuudet kuvainnollisia

LOPUKSI

- Teollisuuspuistot eivät ole uusi ilmiö, vaan tarkoitus hyödyntää jo olemassa olevaa rakennetta regulaation pohjaksi ja investointien nopeuttamiseksi goto-alueella
 - ei välttämättä tarvita uusia puistoja eikä tarvita uutta alueidenkäyttösääntelyä
- Teollisuuspuistomallissa on jo tiedostettu ympäristölliset herkkyydet ja yritetty miettiä missä rajoissa esim ennakkoluvitus voisi toimia ja miten sen riskit olisivat minimoituja
- Fragmentoiko teollisuuspuistosääntely tarpeettomasti ympäristösääntelyn kokonaisuutta?
 - meillä on YSL:ssä jo nykyisellään eriytynyttä sääntelyä ilman että tätä olisi koettu laajasti ongelmaksi: turvesoiden luonnonsuojeluperusteinen erityissääntely YSL:ssä, vastuullisuusosoikeudesta omaksuttu DNSH-periaate ja etusijamenettely, jako kansallisiin ja direktiivitoimintoihin jne
 - Onko tämä oikeasti ongelma?

MYÖS EU:SSA MIETITTY TEOLLISUUSPUISTOJA

- NET-ZERO:N INDUSTRIAL VALLEYS:
 - *“The future regulation will promote the development of net-zero acceleration ‘valleys’ (territories that concentrate several companies involved with a certain technology). The objectives of those valleys are to create clusters of net-zero industrial activity so as to increase the attractiveness of the EU as a location for manufacturing activities and to further streamline the administrative procedures for setting up net-zero manufacturing capacity. They will contribute to the reindustrialisation of regions.”*

NET ZERO

- Net-Zero: (61) Hydrogen Valleys with industrial end-use applications play an important role in decarbonising the energy-intensive industries. REPowerEU set the objective of doubling the number of Hydrogen Valleys in the Union. In order to achieve this objective, Member States should accelerate permitting and consider regulatory sandboxes and prioritise access to funding. [...]
- Net-Zero: (56) In addition, given the importance of Net Zero Strategic Projects for the Union's energy supply certain administrative restrictions should be partly lifted or simplified to speed up their implementation.
- Net-Zero: (57) The environmental assessments and authorisations required under Union law, including in relation to water, air, ecosystems, habitats, biodiversity and birds, are an integral part of the permit granting procedure for a net zero technologies manufacturing project and an essential safeguard to ensure negative environmental impacts are prevented or minimised. However, to ensure that permit granting procedures for net zero technologies manufacturing projects are predictable and timely, any potential to streamline the required assessments and authorisations while not lowering the level of environmental protection should be realised. In that regard, it should be ensured that the necessary assessments are bundled to prevent unnecessary overlap and it should be ensured that project promoters and responsible authorities explicitly agree on the scope of the bundled assessment before the assessment is carried out to prevent unnecessary follow-up.

MITEN TEOLLISUUSPUISTOJEN ENNAKKOLUVITUS VOISI OLLA TOTEUTTAMISKELPOINEN

- EI GENEERISTÄ ENNAKKOLUVITUSTA: hallitusohjelmakirjauksen tavoitteena ei ole ollut että mahdollistettaisiin ennakkoluvituksella geneerisesti minkä tahansa toiminnan sijoittumista, vaan:
 - Toiminnan jonka vedenpuhdistus on keskitetty erilliselle puhdistamolle jonka vesipäästöille on jo oma ympäristölupa
 - Toiminnalla ei ole jätealueita, vaan jätteet toimitetaan muualle käsiteltäväksi
 - Naapuruussuhdevaikutukset ovat rajalliset johtuen sijoittumisesta T/Tkem kaava-alueelle
 - Puisto-operaattorilla / kunnalla (usein omistaa teollisuuspuiston) on hyvä ennakkokäsitys siitä tietystä toiminnasta jonka halutaan sijoittua teollisuuspuiston tietylle tontille jota pyritään ennakkoluvittamaan

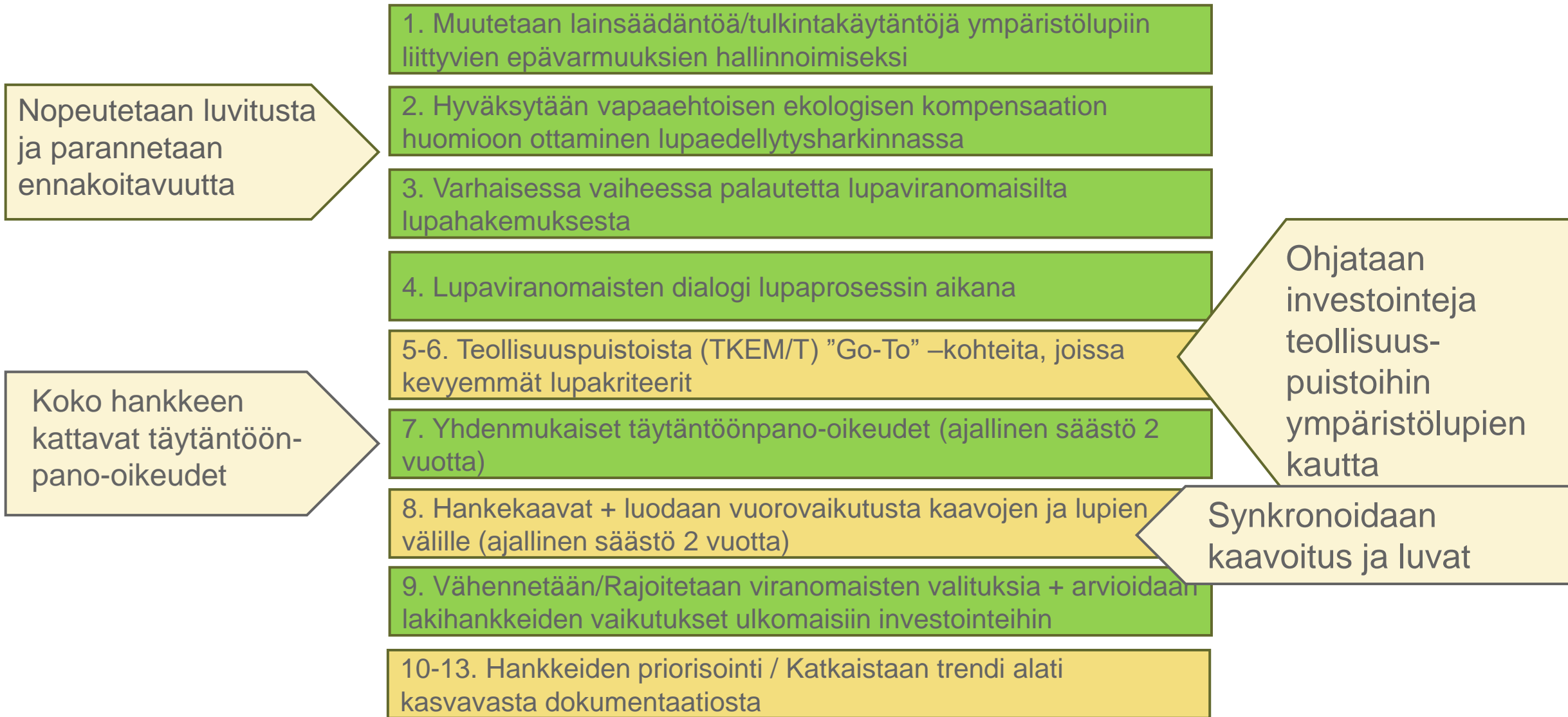
MITEN TEOLLISUUSPUISTOJEN ENNAKKOLUVITUS VOISI OLLA TOTEUTTAMISKELPOINEN

- Kyse voi esimerkiksi olla esim.
 - Akkukatodimateriaalitehtaasta, anodimateriaalitehtaasta, akkukennotesta, vetyelektrolysaattorista, vihreän metanolin tai ammoniakkin valmistuksesta
- Näin ollen:
 - Tiedetään etukäteen BAT-vaatimukset,
 - keskeiset ympäristövaikutukset ja
 - vesipäästöt on luvitettu keskitetyn vedenpuhdistamon kautta jonne prosessivedet johdetaan
 - Ilmapäästöt, melu, pöly ja jätehuoltomääräykset eivät tyypillisesti ole erityisen kriittisiä tällaisessa toiminnassa (silloin kun omia jätealueita ei ole)

MITEN TEOLLISUUSPUISTOJEN ENNAKKOLUVITUS VOISI OLLA TOTEUTTAMISKELPOINEN

- Ennakkoluvittava taho kävisi dialogia sijoittumista suunnittelevien potentiaalisten tahojen kanssa ja hakisi tietoa tarvittavista spesifikaatioista
- Lupa myönnettäisiin määräaikaisena tai sillä olisi vaatimus uudelleenarvioinnista 3-5 vuoden sisällä toiminnan aloittamisesta
- Lupa siirrettäisiin puisto-operaattorilta uudelle toiminnanharjoittajalle, jolle vastuu siirtyisi luvan myötä
- Ei ammattitaidottomuutta: Monella puisto-operaattorilla on runsaasti kokemusta ja osaamista. Operaattoreilla voi olla osalle toiminnoista omia ympäristölupia ja siten kykyä hakea lupia tulevalle toiminnalle ja lisäksi nämä voivat hankkia lisäosaamista konsulteilta niin kuin käytännössä useimmiten tehdään ympäristölupaprosesseissa.
 - Esim. Kokkola Industrial Park:in KIP Infra Oy, jolla omia ympäristölupia ja taustalla osa aiempaa Kemiran toimintaas

KESKEISET EHDOTUKSET

#20042195v1

AMCHAM: Kooste keskeisistä ehdotuksista lainsäädäntömuutoksiksi

1.a) Pienet muutokset ympäristönsuojelulakiin, esim. pykälä, joka toteaa että jos pitkäaikaisvaikutukset osoittautuvat muuksi kuin lupaa myönnettäessä oletettiin voidaan lupaa ja lupaehtoja muuttaa.

1.b) Pieni muutos ympäristönsuojelulakiin, jolla mahdollistetaan ympäristölupien hyväksyminen siten, että määrätään määräaika lisäselvitysten toimittamiselle ja ympäristöluvan tietyn osan uudelleenarvioinnille.

2) Pieni muutos ympäristönsuojelulakiin, jossa todetaan että ympäristölupaharkinnassa voidaan huomioida toiminnanharjoittajan vapaaehtoiset kompensatiotoimet ja asettaa niitä koskevia lupaehtoja, jotka sitovat ne osaksi luvanmyöntämisedellytyksiä.

5.1 Tehdään muutos ympäristönsuojelulakiin ja YVA-lakiin, jolla mahdollistetaan

- a) ilmoitusmenettelyn soveltaminen teollisuuspuistoihin sijoittuviin uusiin toimintoihin ympäristöluvan sijaan
- b) hyväksytään koko teollisuuspuistoa koskeva YVA-yksittäisten toimintojen lupa-/ilmoitusmenettelyjen perustaksi

5.2 Tehdään muutos ympäristönsuojelulakiin, jolla mahdollistetaan

- a) että teollisuuspuisto-alueelle sijoittuvien toimintojen päästöjen arvioinnissa huomioidaan puiston kokonaispäästöt (mukaan lukien lakanneet toiminnot) ja vapaaehtoiset kompensatiotoimet
- b) vesiputedirektiiviin pohjautuvassa tarkastelussa ei poisteta teollisuuspuistoissa lakkaavia toimintoja, vaan varaudutaan siihen että näiden tilaan tulee muuta toimintaa ja että näiden päästöt voidaan kompensoida

5.3 Tehdään muutos ympäristönsuojelulakiin ja kemikaaliturvallisuuslakiin ym, joilla mahdollistetaan

- a) että teollisuuspuisto tai muu taho voi etukäteen hakea teollisuuspuistoalueelle sijoittuvalle toiminnolle tarvittavat luvat ja viranomaishyväksynät tulevaa toimintoa varten siten että nämä siirretään uudelle toimijalle kun tämä taho on selvillä
- b) uuden toimijan aloitettua toiminnan tulee lupa tarkistaa luvassa määrätyn 3-5 vuoden kuluttua toiminnan alettua.

AMCHAM: Kooste keskeisistä ehdotuksista lainsäädäntömuutoksiksi

7.1 Sisällytetään täytäntöönpanomahdollisuus valituksista huolimatta kaikkiin ympäristö- ja luonnonvaralakeihin, mm. uusi luonnonsuojelulaki, vesilaki, laki talousvyöhykkeestä.

7.2. Selvennys joko hallintotuomioistuinten kanssa käytävän dialogin kautta tai vaihtoehtoisesti selvennyksellä hallintoprosessilain kautta siitä että täytäntöönpanon peruutusta ei tulisi tehdä kuulematta luvanhaltijaa.

8.1 Selvennetään keskeisiä lupia sisältäviä lakeja siten että luvat voidaan myöntää ehdollisina sille että hyväksytyt kaavapäätös muuttuisi. Mm. ympäristönsuojelulaki, maankäyttö- ja rakennuslaki, kaivoslaki

8.2.a Säädetään maankäyttö- ja rakennuslakiin että asema- ja yleiskaavojen osalta kunta voi valitusajan kuluttua määrätä koko kaavan tai sen osan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman siltä osin kun kaavalla mahdollistetaan huomattavia teollisia investointeja.

8.2.b Säädetään tuulivoimayleiskaavoja koskevia MRL 10 a luvun (77 a – 77 c §) vastaavat säännökset investointiyleiskaavoiksi teollisten investointien mahdollistamiseksi vain yhden kuntakaavan turvin (ilman että rakennusluvan myöntämiselle tarvitaan erillistä asemakaavaa), esim. omaksi MRL 10 b luvuksi.

12. Pieni muutos hallintoprosessilakiin mahdollistamaan suora valitusoikeus KHOon yksittäisen hankkeen viranomaismenettelyiden kannalta oikeudellisesti merkittävien oikeuskysymysten osalta.

BORENIUS

BORENIUS ATTORNEYS LTD, Eteläesplanadi 2, FI-00130 HELSINKI, FINLAND

Office: +358 20 713 33 info@borenius.com www.borenius.com